

TỔNG QUAN BẠO HÀNH TRẺ EM

PGS.TS.BS ĐOÀN THỊ NGỌC DIỆP
ĐẠI HỌC Y DƯỢC TP HCM
BỆNH VIỆN NHI ĐỒNG 2

SAFE CHILDREN VIETNAM

Child Abuse Presentations to Hospital: Recognise and Respond

Tara Flemington (Project Manager) and DrJennifer Fraser

AN TOÀN TRẺ EM VIỆT NAM

LÝ DO TRIỂN KHAI CHƯƠNG TRÌNH NÀY?

- Dự án hợp tác giữa BV Nhi đồng 2
- và Đại học Sydney
- Mục đích:
  - Huấn luyện về nhận biết và ứng phó bạo hành trẻ em tại Việt nam
  - Sử dụng công cụ sàng lọc
  - Đánh giá hiệu quả huấn luyện
  - Cung cấp tài liệu hướng dẫn nhận biết và đáp ứng các trường hợp bạo hành trẻ em

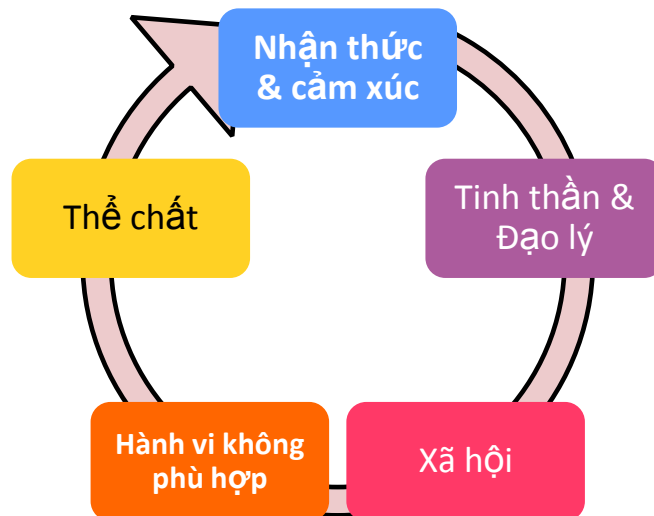

BẠO HÀNH VÀ BỎ BÊ TRẺ EM

Tại sao bạo hành và bỏ bê trẻ em là một vấn đề cần phải can thiệp?

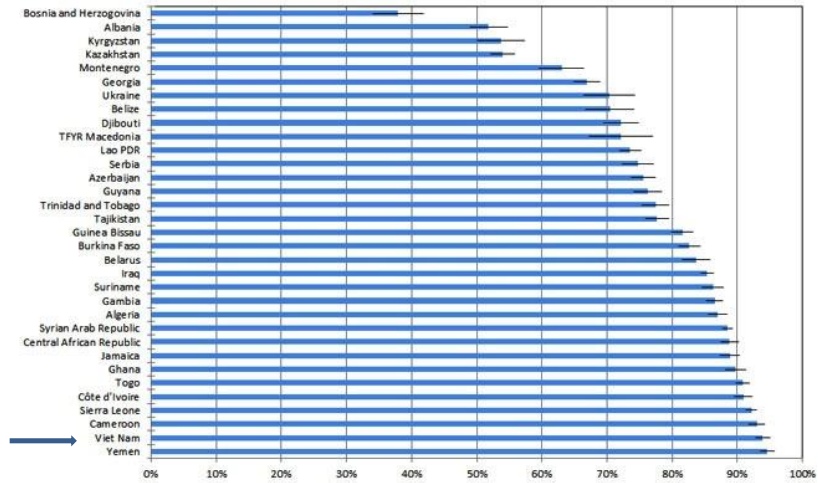

5

6

LẠM DỤNG TRẺ EM TRÊN THẾ GIỚI

7
7

CÔNG CỤ SÀNG LỌC CHẤN THƯƠNG TRẺ EM

CHILD INJURY SCREENING TOOL

DATE: .../.../... START (Please circle yes or no)

Is the child less than or equal to 12 months of age?

NO YES

Has there been a delay between injury and seeking medical advice for which there is no satisfactory explanation?

NO YES

Is the history consistent each time?

YES NO

On examination, does the child have any unexplained injuries?

NO YES

Is the child's behaviour and interaction appropriate?

YES NO

LOW suspicion injury: Diagnose and treat as normal

HIGH suspicion injury: Discuss with a senior doctor in A&E or paediatrics

Is this case suspicious for child abuse or neglect please tick YES/NO

If yes, please briefly record what action you took to respond to your suspicion (maximum 100 characters)

When completed, please place in the Safe Children Vietnam box in your department.

8
8

LẠM DỤNG TRẺ EM Ở VIỆT NAM

Trẻ em Việt nam có bị lạm dụng hay không?

- Câu trả lời là "CÓ"
- Có ít nghiên cứu tại Việt nam
- Khảo sát 2006 trẻ em Việt nam
- tại một trường trung học:
  - 39.5% bị lạm dụng về tinh thần
  - 46.5% lạm dụng thể chất
  - 19.7% lạm dụng tình dục
  - 29.3% bị bỏ bê
    - Tỷ lệ trầm cảm và lo âu cao hơn
    - Lòng tự trọng giảm sút

9

VAI TRÒ CỦA BỆNH VIỆN

- Bác sĩ và điều dưỡng giữ vai trò rất quan trọng trong việc nhận biết trẻ bị lạm dụng, trẻ bị bỏ bê
- Tại Khoa Cấp cứu và phòng khám ngoại trú BV NĐ2:
  - 2%-10% trẻ đến bệnh viện là nạn nhân của bạo hành hoặc bỏ rơi
  - Sàng lọc các tình huống này là một thách thức
  - Chẩn đoán sớm rất quan trọng

1

CÔNG CỤ SÀNG LỘC THƯƠNG TÍCH TRẺ EM

•Tình huống 1:

Bé trai 8 tuổi được đưa đến BVND 2 vì cơn hen cấp. Sau khi chỉ định prednisolone và salbutamol, bạn tiếp tục đánh giá lâm sàng. Bạn ghi nhận vết bầm ở tai phải của trẻ. Bạn hỏi cha mẹ trẻ, nhưng họ không giải thích được

Bạn có nghi ngờ trẻ bị bạo hành hay không?

11

1

CÔNG CỤ SÀNG LỘC THƯƠNG TÍCH

•Tình huống 1

Bạn hỏi trẻ tại sao bị vết bầm này nhưng trẻ không thể trả lời. Trẻ có vẻ sợ sệt, đặc biệt là sợ ba mẹ

Bạn có nghi ngờ trẻ bị bạo hành hay không?

1

CÔNG CỤ SÀNG LỘC

Tình huống 2

Bé gái 7 tháng tuổi được ông bà đưa đến BV NĐ 2. Ông bà cho biết rằng bé không khỏe và khóc liên tục trong 4 ngày qua và không biết lý do tại sao. Bạn đã khám cẩn thận, chỉ định X quang ngực. Kết quả X quang cho thấy gãy nhiều xương sườn ở nhiều giai đoạn khác nhau. Bạn báo chẩn đoán cho ông bà bé biết. Ông bà cho rằng có thể do mấy ngày trước đưa anh trai 2 tuổi đã ngồi lên người trẻ

Trường hợp này

bạn có nghi ngờ do bạo hành không?

95% - 100% trẻ < 3 tuổi gãy xương sườn
có bị bạo hành

1

CÔNG CỤ SÀNG LỘC THƯƠNG TÍCH

• Tình huống 3

Bé trai 8 tuổi được mẹ đưa đến phòng khám. Bé kêu đau ở tay phải và kết quả chụp X-quang cho thấy tay bé đã gãy. Mẹ bé giải thích rằng sáng bị té xe đạp. Khi ra ngoài phòng khám để gọi điện thoại và chỉ còn mình bạn, bé tiết lộ rằng 'ba đã làm gãy tay con' sáng nay. Tài nói với bạn rằng ba bé đã nổi giận vì bé không làm những việc vặt ở nhà và đã đánh bé trong lúc nóng giận.

• Bé nói rằng đây là lần đầu tiên cha làm bé bị thương nặng như vậy

• *Trường hợp này có nghi ngờ trẻ bị bạo hành không?*

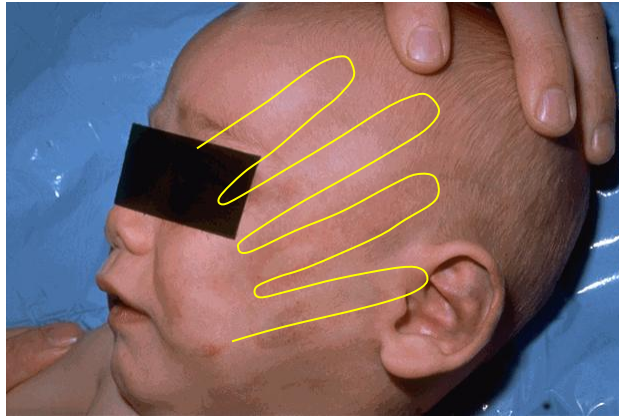

14

CÔNG CỤ SÀNG LỘC THƯƠNG TÍCH

Tình huống 4:

Vết bầm có hình dáng xác định được

15

CÔNG CỤ SÀNG LỘC THƯƠNG TÍCH

Trường hợp 5

- Bé trai 2 tuổi, được mẹ đưa đến phòng khám ngoại trú với những vết bầm quanh mặt, lưng, mông và chân. Mẹ bé vừa khóc vừa giải thích với bạn rằng cha bé uống rượu và nổi giận, và trút cơn giận lên bé bằng cách dùng roi và tay đánh bé. Mẹ bé thừa nhận rằng đây không phải là lần đầu tiên xảy ra chuyện như thế này.

Trường hợp này có nghi ngờ trẻ bị bạo hành hay không?

16

CÔNG CỤ SÀNG LỌC THƯƠNG TÍCH

Tình huống 6

- Bé gái 5 tuổi được đưa đến phòng khám để điều trị chàm. Bé rất im lặng và có vẻ sợ mẹ. Khi bạn thăm khám và chỉ định kem bôi cortisone thì mẹ bé rời khỏi phòng khám. Bé bắt đầu khóc
- Khi bạn hỏi bé có chuyện gì, bé nói rằng bé xin lỗi vì bé lại bị chàm nữa rồi và sau này bé sẽ cố gắng chăm sóc da của mình hơn. Bạn trấn an bé rằng đây không phải là lỗi của bé và hỏi bé tại sao lại suy nghĩ như vậy.

17

CÔNG CỤ SÀNG LỌC THƯƠNG TÍCH

- Bé nói rằng cha mẹ thường nói với mình là con vô dụng, rằng họ ước gì con là con trai, rằng da của con kinh tởm, rằng con bị bệnh chàm vì con không ngoan
- *Trường hợp này có nghi ngờ bạo hành không?*

18

CÔNG ƯỚC LIÊN HIỆP QUỐC VỀ QUYỀN TRẺ EM

Điều khoản trích dẫn

1. Quyền được nuôi dạy và **phát triển về thể chất lẫn tinh thần** một cách khỏe mạnh và bình thường, tự do và được bảo toàn về nhân phẩm
2. Quyền được **chăm sóc và bảo vệ một cách đặc biệt**, được ăn ở và được cung cấp các dịch vụ y tế phù hợp
3. Quyền được chăm sóc đặc biệt nếu bị tàn tật, bất kể trong trường hợp nào

19

CÔNG ƯỚC LIÊN HIỆP QUỐC VỀ QUYỀN TRẺ EM

4. Quyền được yêu thương và thấu hiểu, nhất là từ cha mẹ và gia đình. Trong trường hợp gia đình không thể đáp ứng được thì chính phủ có trách nhiệm đảm bảo quyền này
5. Quyền được học hành miễn phí, được vui chơi, được phát triển và được học để trở thành người có trách nhiệm và hữu ích cho xã hội
6. Quyền được bảo vệ tránh bạo hành, đối xử tàn nhẫn hoặc bị bóc lột và tất cả những việc có thể làm ảnh hưởng sự phát triển thể chất và tinh thần trẻ

PHÁP LUẬT VIỆT NAM

LUẬT PHÒNG CHỐNG BẠO LỰC GIA ĐÌNH

- Nhằm mục đích bảo vệ và hỗ trợ nạn nhân của bạo lực gia đình, trong đó có trẻ em
- Bao gồm nhiều điều khoản chuyên biệt đối với trẻ em

21

CÁC ĐỊNH NGHĨA

Lạm dụng ở trẻ em có thể:

- từ những hành động có thể thấy được rõ ràng đối với một đứa trẻ vượt quá tiêu chuẩn cộng đồng ...

- cho đến trải nghiệm cuộc sống hàng ngày của đứa trẻ không khỏe mạnh hoặc không phù hợp cho sự trưởng thành và phát triển tâm lý của trẻ”

(Wolfe, 1993, p. 157)

CÁC ĐỊNH NGHĨA

Trẻ em ít khi nào là nạn nhân của chỉ một loại lạm dụng

Các loại lạm dụng:

- Lạm dụng thể chất
- Lạm dụng tinh thần
- bỏ mặc
- Lạm dụng tình dục hoặc bóc lột tình dục
- Lạm dụng khác?

CÁC ĐỊNH NGHĨA

- **Lạm dụng thể chất:** đấm, tát, lắc, đốt, cắn, ném trẻ, làm trẻ nghẹt thở
- **Lạm dụng tinh thần:** liên tục chỉ trích, đem ra làm bia đỡ đạn đặt tên gọi, coi thường, trêu chọc quá đáng, bỏ lơ trẻ, trừng phạt trẻ vì những hành vi xã hội bình thường, tiếp xúc với bạo lực gia đình, không khen ngợi và không biểu lộ tình cảm.

CÁC ĐỊNH NGHĨA

- **Bỏ mặc:**
Không đáp ứng nhu cầu cơ bản của trẻ như giám sát thích hợp, thức ăn, quần áo mặc, chỗ ở, sự an toàn, vệ sinh, chăm sóc y tế, giáo dục, tình thương yêu và biểu lộ cảm xúc, và không sử dụng các nguồn lực sẵn có để đáp ứng các nhu cầu này.
- **Đỉnh cao của việc bỏ mặc là bỏ rơi**
  - Lưu ý rằng, lạm dụng trẻ em thường là một tình trạng kéo dài hoặc có chu kỳ, không phải là một hành động diễn ra và kết thúc tức thời.

CÁC ĐỊNH NGHĨA

- **Lạm dụng tình dục:**
Lạm dụng tình dục ở trẻ em bao gồm bất kỳ hành vi tình dục hay đe dọa tình dục nào áp đặt lên đứa trẻ
- Cưỡng bức (thể chất hoặc tinh thần) là yếu tố bản chất của xâm hại tình dục (khác với hoạt động tình dục đồng thuận)**
- **Sự bí mật, lạm dụng quyền lực và làm sai lệch mối quan hệ của người lớn với đứa trẻ là các yếu tố then chốt trong lạm dụng tình dục ở trẻ em**

Mô hình sinh thái

LẠM DỤNG TRẺ EM TẠI VIỆT NAM

- Emery et al., (2014) *Understanding Child Maltreatment in Hanoi: Intimate Partner Violence, Low Self-Control, and Social and Child Care Support*, *Journal of Interpersonal Violence* 29(7) 1228–1257

- **Mẫu đại diện: 269 gia đình (Hanoi – 2011)**
- **Cha mẹ trả lời phỏng vấn (trong năm vừa qua)**
- **21% (1/5): thừa nhận lạm dụng nặng nề trẻ**
- **12% (1 /10): thừa nhận là bỏ mặc**
- **Thu nhập bình quân gia đình: 5.585000 đồng / tháng**
  - 16% có xe hơi
  - 65% làm việc toàn thời gian
  - 28% làm việc bán thời gian

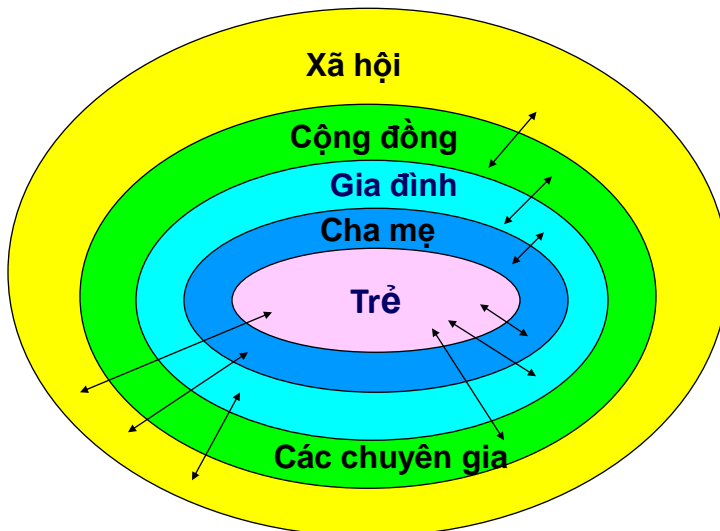
LẠM DỤNG TRẺ EM TẠI VIỆT NAM

- Nguyen, H., Dunne, M., & Le, A. (2010). Multiple types of child maltreatment and adolescent mental health in Viet Nam. *Bulletin of the World Health Organization*, 88, 22-30.

- **Khảo sát (2006) trên 2591 học sinh – sinh viên từ 12 – 18 tuổi, 52,1% là nữ:**
  - **Lạm dụng thể chất: 46.5%**
  - **Lạm dụng tình dục: 19.7%**
  - **Bỏ mặc: 29.3%**
  - **Lạm dụng tinh thần: 39.5%**

2
9

CÁC YẾU TỐ GÓP PHẦN VÀO BẠO HÀNH TRẺ EM

Belsky, *Psychological Bulletin*. 1993;114:413

YẾU TỐ NGUY CƠ

- **TUỔI** – Trẻ nhỏ
- **GIỚI TÍNH**
  - **NỮ:** nguy cơ cao tục giết trẻ em, lạm dụng tình dục, bỏ mặc về giáo dục, nuôi dưỡng
  - **Nam:** nguy cơ cao lạm dụng về thể chất
- **Đặc điểm đặc biệt:** song sinh, trẻ khuyết tật, trẻ sinh non, thai ngoài ý muốn

YẾU TỐ NGUY CƠ TỪ CHA MẸ /NGƯỜI NUÔI DƯỠNG

- **Trẻ tuổi**
- **Đơn thân**
- **Thai kỳ ngoài ý muốn**
- **Kỹ năng làm cha mẹ kém**
- **Nghiện**
- **Bệnh lý thể chất hoặc tinh thần**

YẾU TỐ NGUY CƠ TỪ GIA ĐÌNH

- **Môi trường sống đông đúc**
- **Nghèo khó**
- **Cách ly xã hội**
- **Stress nặng**
- **Bạo lực gia đình**

YẾU TỐ CỘNG ĐỒNG / XÃ HỘI

- **Luật bảo vệ trẻ em không có hoặc không hiệu lực**
- **Giá trị của trẻ em bị hạn chế**
- **Xã hội chấp nhận bạo lực (gia đình, cộng đồng hoặc xã hội, chiến tranh)**
- **Chuẩn mực văn hóa**
- **Xã hội bất công, nghèo đói**

YẾU TỐ CHUYÊN MÔN

Thất bại trong:

- Việc nhận biết sự tồn tại của tình trạng ngược đãi trẻ em
- Xác định và giải quyết tình trạng ngược đãi trẻ em
- Cung cấp các dịch vụ cần thiết cho trẻ và gia đình
- Giúp phòng ngừa ngược đãi trẻ em
  - Bằng cách nâng đỡ sức khỏe, phát triển và sự an toàn của trẻ
  - Bằng cách giải quyết các yếu tố nguy cơ quan trọng

HẬU QUẢ

- Hậu quả tức thời và lâu dài ở trẻ bị lạm dụng và bỏ mặc
- Tầm quan trọng của việc chẩn đoán các tác động tức thời
- Và các hậu quả lâu dài về tâm lý, xã hội và cảm xúc

HẬU QUẢ LÂU DÀI

- Tạo dựng các mối quan hệ không bền vững - thiếu sự gắn kết, trầm cảm, lo âu, rối loạn hành vi, không có mối quan hệ tốt với các bạn bè đồng trang lứa, thành tích học tập kém và sa sút trí tuệ
- Tuổi và giới tính (vd. trẻ nam ở tuổi vị thành niên) có sự liên quan giữa tình trạng bị bạo hành lúc nhỏ khả năng thích nghi của trẻ do ảnh hưởng của bạo hành thể xác, bạo hành tinh thần, kể cả tình trạng bạo hành giữa cha mẹ của trẻ
- Có mối tương quan đáng kể giữa tình trạng ngược đãi trẻ em nữ khi trẻ đang trong giai đoạn phát triển với sự thích nghi của trẻ hiện tại

HẬU QUẢ LÂU DÀI

- Mặc dù vấn đề bạo hành thể chất và bỏ mặc trẻ em chưa thấy dẫn đến một hình thái chuyên biệt cụ thể nào, nhưng trẻ bị bạo hành vào thời kỳ thơ ấu có thể có các vấn đề về phát triển trong những năm sau đó
- Sự đa dạng này là do có nhiều yếu tố nguy cơ và yếu tố bảo vệ tác động lên cá nhân và môi trường xảy ra bạo hành

CÁC CHỈ TỐ BẢO VỆ

- Có người sẵn sàng và có thể bảo vệ trẻ
- Trẻ có thể tiếp cận được sự hỗ trợ
- Gia đình được hỗ trợ bởi các đơn vị hỗ trợ cộng đồng
- Các thành viên trong gia đình nhiều thế hệ có thể đáp ứng được nhu cầu cần được bảo vệ của trẻ

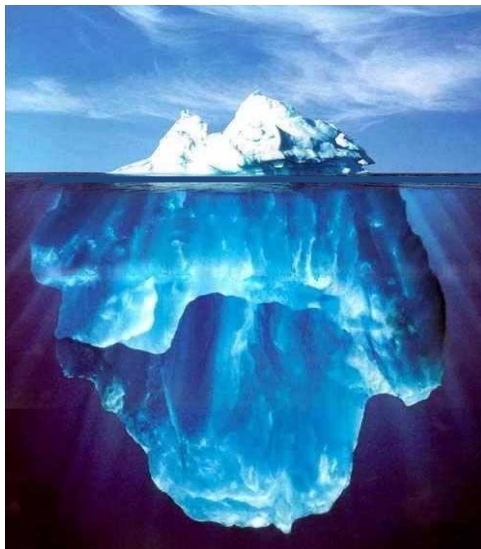
CÁC CHỈ TỐ BẢO VỆ

- Được điều trị các bệnh lý
- Cha mẹ thừa nhận những sự cố xảy ra, nhận trách nhiệm thay đổi và / hoặc có khả năng ngừa khả năng tái
- Trẻ ở lứa tuổi có thể tự bảo vệ mình ở mức độ nào đó

Ảnh hưởng của bạo hành và bỏ mặc

Tùy thuộc vào:

- Mức độ nghiêm trọng của việc lạm dụng
- Khoảng thời gian lạm dụng xảy ra
- Tuổi, giới tính và tính cách của trẻ
- Có mối quan hệ tích cực trong và ngoài gia đình hay không
- Mối quan hệ của trẻ với thủ phạm lạm dụng
- Thời gian và chất lượng của việc can thiệp

Có phải đây chỉ là phần nổi của tảng băng?

VAI TRÒ CỦA BỆNH VIỆN

TẦM QUAN TRỌNG CỦA NHÂN VIÊN Y TẾ

- **Bác sĩ và điều dưỡng giữ vai trò quan trọng trong việc nhận biết trẻ bị lạm dụng và bỏ mặc**

KHOA CẤP CỨU và KHOA KHÁM BỆNH NGOẠI TRÚ

- **2%-10% trẻ đến khám có vấn đề về lạm dụng / bỏ mặc**
- **Sàng lọc vẫn còn là thách thức**
- **Chẩn đoán sớm rất quan trọng**

43

AI CÓ THỂ GIÚP ĐỠ?

- **Tại Việt nam, NVYT không bị pháp luật bắt buộc phải báo cáo những trường hợp nghi ngờ bị lạm dụng hoặc bỏ mặc**
- **Tại BV ND 2, nếu bác sĩ hoặc điều dưỡng giải quyết một trường hợp nghi ngờ lạm dụng hay bỏ mặc, họ sẽ thông báo một trong những tổ chức**
  - **Phòng KHTH**
  - **Khoa Tâm lý**
  - **Hội Liên hiệp Phụ nữ**
  - **Ủy ban Bảo vệ Bà mẹ và Trẻ em**
  - **Công an**

44

AI CÓ THỂ GIÚP ĐỠ?

Để có thêm thông tin, xin liên hệ:

HỘI BẢO TRỢ TRẺ EM TP. HCM
85/65 Phạm Viết Chánh, P19, Q. Bình Thạnh, TP. HCM

ĐT: (848) 38 401 406

Fax: (848) 38 401 407

Email: hcwa.vn@gmail.com

Website: www.hcwa.org.vn

45

BẠO HÀNH TRẺ EM DẪN ĐẾN CHẬM TĂNG TRƯỞNG VỀ THỂ CHẤT

- › **Bỏ bê**
- › **Pediatric Condition Falsification**
- › **Các ảnh hưởng khác của tình trạng lạm dụng thể xác và lạm dụng tình dục**

TRÌNH CA (1)

Bé trai 2 tháng tuổi, mẹ đưa đến bác sĩ để chủng ngừa. Bác sĩ lo lắng vì bé rất nhỏ và có thể là chậm tăng trưởng

CNLS: 3,3 kg

1 tháng: 7 lbs (6 oz)

2 tháng: 7 lbs (5oz)

47

TRÌNH CA (1)

Bà mẹ nói với bác sĩ là bà cho trẻ uống 32 oz sữa công thức mỗi ngày. BS nói như vậy là phù hợp

Điều dưỡng báo rằng bà mẹ không màng chăm sóc trẻ, bà ngủ suốt. Điều dưỡng phải đánh thức bà dậy để cho trẻ bú và thay tã cho trẻ

48

BẠO HÀNH TRẺ EM DẪN ĐẾN CHẬM TĂNG TRƯỞNG VỀ THỂ CHẤT

Bỏ bê:

- Không cho trẻ ăn
- Người chăm sóc trẻ có vấn đề về tâm thần
- Người chăm sóc trẻ nghiện
- Không gắn bó với trẻ
- Bạo lực gia đình
- Không theo dõi trẻ và bỏ bê việc điều trị khi trẻ có bệnh

49

TRÌNH CA (1)

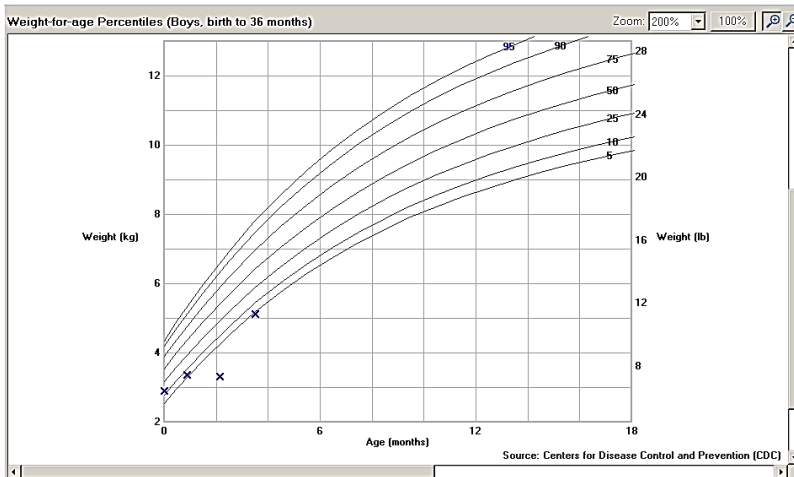

TRÌNH CA

51

TRÌNH CA (1)

52

TRÌNH CA (1)

Bé gái 12 tháng tuổi bị chậm tăng trưởng được đưa đến bệnh viện. Các bác sĩ lo ngại vì tại bệnh viện, bé có vẻ bình thường, ăn ngon và tăng cân

Tuy nhiên, bác sĩ gia đình của trẻ lo lắng rằng trẻ có vấn đề bệnh lý. Trẻ thường bị tiêu chảy và có những ngày trẻ nôn ói tất cả các bữa ăn. Trẻ được làm nhiều loại xét nghiệm và chẩn đoán hình ảnh nhưng không tìm được nguyên nhân nôn ói và tiêu chảy. Bà mẹ đưa trẻ đến khám tất cả cuộc hẹn và có vẻ rất quan tâm đến trẻ

53

BẠO HÀNH TRẺ EM DẪN ĐẾN CHẬM TĂNG TRƯỞNG VỀ THỂ CHẤT

› **Làm cho trẻ bị bệnh hoặc tạo ra bệnh sử (Medical Child Abuse or Pediatric Condition Falsification)**

- Dẫn đến tình trạng chậm tăng trưởng:
  - cho trẻ uống thuốc xổ, thuốc chống nôn symptoms
  - Tạo ra các triệu chứng: khai các triệu chứng mà trẻ không có
- Đòi hỏi làm các xét nghiệm chuyên sâu hơn,...

54

BẠO HÀNH TRẺ EM DẪN ĐẾN CHẬM TĂNG TRƯỞNG VỀ THỂ CHẤT

Pediatric condition falsification (PCF)

- › Người chăm sóc trẻ biểu hiện bên ngoài rất tốt
- › Rất chú ý và rất quan tâm
- › Là một người chăm sóc "mẫu"
- › sẽ là những người trái ngược lại với những người chăm sóc bỏ bê trẻ

55

BẠO HÀNH TRẺ EM DẪN ĐẾN CHẬM TĂNG TRƯỞNG VỀ THỂ CHẤT

Lạm dụng thể chất - Lạm dụng tình dục

- Có thể gây ra các rối loạn về hành vi dẫn đến suy giảm phát triển thể chất
- Từ chối thức ăn
- Nôn ói
- Có thể bị bỏ bê kèm theo

ĐÁNH GIÁ & XỬ TRÍ

- › Hỏi bệnh sử
- › Khám lâm sàng
- › Xét nghiệm
- › Điều trị

57

BỆNH SỬ

- Trước sinh/Lúc sinh
- Tiền căn bệnh lý nội khoa
- Bệnh lý ngoại khoa
- Sử dụng thuốc điều trị
- Dị ứng
- Các triệu chứng
- Phát triển
- Tiền căn gia đình
- Tiền căn về xã hội
- Chế độ ăn uống
- Nhật ký thức ăn 3 ngày

58

KHÁM LÂM SÀNG

- › Cân nặng, chiều cao, vòng đầu (> 2 tuổi đo chiều cao đứng)
- › Khám lâm sàng toàn diện
- › Quan sát sự tương tác giữa bé và cha mẹ
- › Quan sát trẻ ăn / bú
- › Các dấu hiệu bỏ bê: vệ sinh chung, vệ sinh và tình trạng răng miệng, vùng mặt tả

59

XÉT NGHIỆM

- › Làm các xét nghiệm quan trọng
- › Các xét nghiệm thường qui:
  - Công thức máu
  - ion đồ
  - Tổng phân tích nước tiểu
  - Chức năng tuyến giáp
- › Đa số các trường hợp, xét nghiệm không giúp được gì

60

ĐIỀU TRI NGUYÊN NHÂN GÂY SUY DINH DƯỠNG

- › Thay đổi chế độ ăn
  - Tăng năng lượng
- › Thay đổi hành vi:
  - Thời gian biểu ăn uống
- Thăm bệnh nhân tại nhà:
  - Theo dõi cân nặng, đối chiếu với gia đình, quan sát tính năng động khi ở nhà
- › Nhập viện:
  - Trường hợp nặng, nghi ngờ bị lạm dụng, thất bại với điều trị ngoại trú

61

Ê KÍP ĐA CHUYÊN KHOA

Cách tốt nhất để điều trị chậm tăng trưởng

- › Bác sĩ
- › Nhà dinh dưỡng
- › Nhân viên xã hội
- › Điều dưỡng thăm bệnh nhân tại nhà
- › Liệu pháp chuyên môn
- › Chuyên gia về phát triển

62

KẾT QUẢ

- › Tùy từng trường hợp
- › Tiên lượng: 25 - 60% vẫn còn “nhỏ con”
- › Suy giảm về nhận thức, khó khăn trong học tập, vẫn còn vấn đề trong thời gian theo dõi
- › Khó tách rời ảnh hưởng của suy dinh dưỡng vì trẻ có các tình trạng khác kèm theo

63

PHÒNG VẤN ĐỐI TƯỢNG LÀ TRẺ EM

- Cần phải có kỹ năng chuyên môn khi làm việc với trẻ em
- Trẻ em có thể cung cấp các thông tin hữu ích và chính xác
- Kỹ năng phỏng vấn kém có thể gây ấn tượng không tốt cho trẻ

- Khi trẻ muốn thối lộ về việc bị lạm dụng thường trẻ sẽ nói với một người lớn mà trẻ tin cậy hơn là nói với cha hoặc mẹ mình
- Trẻ có thể chỉ kể một phần của vụ việc hoặc giả vờ kể như đó là chuyện của một ai khác để thăm dò thái độ phản ứng của người lớn
- Trẻ thường "ngưng ngay" và từ chối kể tiếp nếu bạn quá xúc động hoặc có phản ứng tiêu cực
- (Nguồn: Bảy bước bảo vệ trẻ em do Darkness to Light xuất bản)
- www.DarknessToLight.org

Nếu trẻ nói với bạn rằng trẻ đã bị lạm dụng:

- **Hãy tin điều đó**
- Trẻ em hiếm khi nói dối là bị lạm dụng
- Đừng bỏ qua, đừng phủ nhận những gì trẻ nói với bạn
- **Hãy động viên trẻ** về việc trẻ đã nói với bạn về điều đó
- **Hãy chắc chắn** trẻ hiểu rằng việc bị lạm dụng không phải là lỗi của trẻ
- **Hãy giữ bình tĩnh.** Trẻ sẽ ngưng nói nếu trẻ nghĩ rằng những điều trẻ nói đã làm cho bạn buồn
- **Hãy bảo đảm** rằng trẻ biết là bạn sẽ **lắng nghe trẻ**

(www.DarknessToLight.org)

Phản ứng như thế nào?

- Hãy động viên trẻ nói với bạn nhưng không đặt các câu hỏi gợi ý (Ví dụ, ông ta sờ vào vùng kín của con phải không?)
- Điều này có thể làm thay đổi ký ức của trẻ về các sự kiện đã diễn ra
- Đừng ép trẻ phải nói nếu trẻ chưa muốn nói

Phản ứng như thế nào?

- Hãy **thu thập các thông tin cần thiết** để có thể quyết định là trường hợp này có phải báo cáo là trẻ bị lạm dụng hay không
- Những câu hỏi chi tiết hơn có thể được hỏi sau đó, bởi người phỏng vấn có chuyên môn trong lĩnh vực này
- Phải **bảo đảm trẻ được an toàn** và không để tình trạng lạm dụng xảy ra nữa trong khi bạn đang tìm kiếm sự giúp đỡ cho trẻ
- Hãy **liên hệ** với các dịch vụ xã hội hoặc công an

- **Tất cả các trẻ bị lạm dụng đều phải được đánh giá về hậu quả của tình trạng ngược đãi**
- **Điều trị bệnh lý nếu có chỉ định**
- **Đánh giá xem trẻ có cần khám và điều trị về tâm thần hay không**
- **Các thành viên khác trong gia đình phải được đánh giá và cung cấp các dịch vụ cần thiết**

Trình ca (2)

- **Bé nữ, 14 tuổi, Hàn quốc**
- **Cha đưa đến khám PK tư nhân vì sốt**
- **Chuyển BV Nhi đồng 2 vì nghi ngờ bị lạm dụng**
- **Bé khó tiếp xúc, không trả lời các câu hỏi của NVYT**

Trình ca (2)

- Khám: nhiều ổ nhiễm trùng sưng đỏ ở 2 chân (đặc biệt là 2 đùi)
- Tổng trạng về nhiễm trùng, gầy
- Khó tiếp xúc với nhân viên y tế, không trả lời các câu hỏi
- Không thấy thái độ gì bất thường của người cha

TRÌNH CA (3)

- Bé gái, 10 tuổi, Cần Giờ
- 19 giờ ngày trước nhập viện, mẹ nhờ bé đi mua đồ. Bé đi bằng xe đạp
- 21 giờ bé chưa về người nhà đi tìm và phát hiện nhiều vết thương vùng môi, miệng, mắt và nhiều vết bầm toàn thân
- Bé khai là trên đường về người đàn ông này xin đi nhờ xe và đã đánh bé, dọa giết bé, sau đó xâm hại bé.

**Người nhà đưa bé vào BV Cần giờ,
báo công an và chuyển BV Nhi đồng 2**

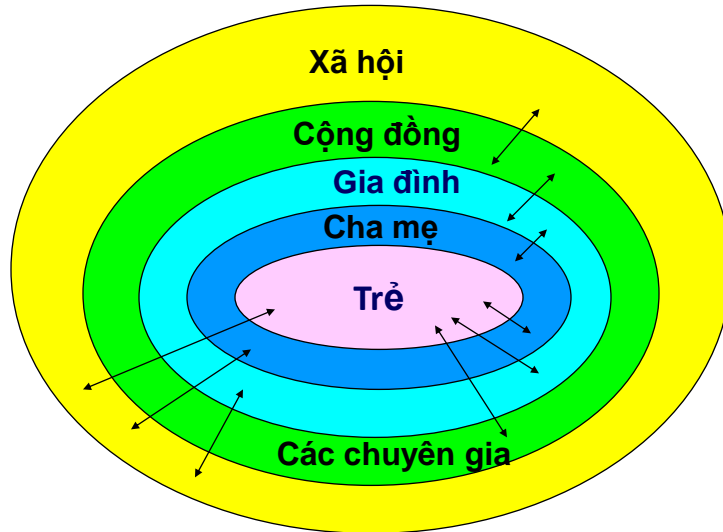
Xử trí lúc nhập viện

- **Dịch truyền**
- **Kháng sinh**
- **Giảm đau**
- **Chăm sóc vết thương**
- **Xét nghiệm thường quy, test nhanh HIV, VG B, C**
- **Báo trực lãnh đạo**
- **Hội chẩn Nhiễm về vấn đề phơi nhiễm HIV**

- **Đưa em đi giám định pháp y theo yêu cầu cơ quan điều tra**
- **Hội chẩn BV Từ Dũ về vấn đề sử dụng thuốc tránh thai khẩn cấp**

- **Mời chuyên viên tâm lý để tư vấn tâm lý**
  - **Sau 5 ngày điều trị em cải thiện tốt**
- xuất viện**

CÁC YẾU TỐ GÓP PHẦN VÀO BẠO HÀNH TRẺ EM

Belsky, *Psychological Bulletin*. 1993;114:413

Trương Quang Đình Lâm Lâm Giảng Viên tại Bệnh Viện Nhi Đồng 2

8 Tháng 1 lúc 2:14 · Thành phố Hồ Chí Minh · Bộ chỉnh sửa ·

BỊ KỊCH GIẢ ĐÌNH

2h đêm tại Long Khánh, ba và mẹ mâu thuẫn muốn giành lấy đứa bé 2C tháng tuổi ! Mọi kết thúc đau lòng nhất gieo oan oan nghiệt đã cướp đi sinh mạng bà mẹ mới 20 tuổi. Đứa bé chịu vết thương thấu ngực xuyên qua cơ hoành xuống bụng, băng ngang qua mắt trước về sau cạ dầy, làm tổn thương cả lách !

Quy trình mổ đông 3C của Nhi Đồng 2 thật tuyệt vời !

7h sáng ngày điện thoại phát lệnh, ngay sau đó ekip gây mê, hồi sức và phẫu thuật viên đã có mặt tại phòng cấp cứu, đánh giá tình trạng bệnh nhi 10 phút sau phòng mổ đã sẵn sàng tiếp nhận với máu dự trữ đầy đủ. Cuộc mổ kết thúc lúc 9h30, chưa kịp ăn sáng cũng cả phê ! Nhưng cảm thấy thật nhẹ nhõm vì ít ra đã cứu được một mẹ đầu xanh vô tội !

TÔI CÓ THỂ LÀM GÌ?

- Hãy tiếp tục những gì bạn đã làm tốt
- Sử dụng công cụ sàng lọc cho tất cả các bệnh nhân chấn thương

Hãy nói với các đồng nghiệp của bạn về các kiến thức của bạn

- Hãy tìm kiếm sự hỗ trợ khi cần

79

7

CHÂN THÀNH CÁM ƠN